

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sacra Veterum Temporum Uti Et Evangelica, Ac
Apostolica Historia**

Steinhart, Franz

Ingolstadii, 1734

VD18 90104692

Cap. VII. Demonstratur, nil obstare Æquinoctium vernalis, quò minùs
prædicto anno dici queat die 18. Martii in Cruce mortus Dominus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62332)

annos extendenda Domini vita, quam ad triginta tres vel captos, vel expletos,

CAPUT VII.

*Ostenditur æquinoctium vernum minimè ob-
stare, quò minus anno Æ. V. vigesimo nono die decima
octava Martii passus, & mortuus dici queat Dominus,
aut celebratum eo tempore Pascha
Judæorum.*

IN veteri Testamento sæpius à Deo præceptum fuit Judaico populo, ut primi mensis die decimo quarto plenilunium antecedente, nam hoc nuncupatur dies decimus quintus, phase seu pascha suum celebrarent, comedendo post exterminatum è domibus omne fermentum vesperi agnum paschalem Domini pro nobis aliquando immolandi typum. Quamvis autem S. Scriptura lunationem, diem videlicet mensis primi lunaris XIV. suo in præcepto clarè indicet, non tamen illa explicat, quisnam inter menses anni lunares primus haberi debeat. Verùm mos Judæorum à Josepho & Philone ejusdem nationis Scriptoribus relatus erat, ut ille anni diceretur lunaris mensis primus, ejus luna XIV. vel in ipsum Æquinoctium incidere, vel illud proximè sequeretur. Prior horum annorum l. III. Orig. c. 10. ita scribit: *Mense verò Xanthico qui apud nos est Nisan, & anni caput est, lunà decima quarta sole in arietem ingresso Phase agitur.* Alter verò l. de vita Moylis hunc in modum loquitur: *Hoc ipso mense (Nisan) circa decimam quartam diem, cum plenus jam orbis lune futurus est, paschatis solenne celebratur.* Ubi tamen Scriptor posterior haud docet, qua ratione æquinoctii respectu sese habere debeat mensis ille Nisan sacri apud Judæos anni caput. Si anno Æ. V. vigesimo nono, passioni Dominicæ, ut infra videbimus à PP. & antiquissimis authoribus deputato observatur, est ille Judaicus de celebrando Paschali festo mos, ut scilicet phase fieret lunà XIV, sole arietem ingresso, expectari illo anno debuit Aprilis dies decimus sextus. Isto enim die luna plena in cœlis commissa

est circa horam à meridie vigesimam primam, seu horam nona matutina diei decimæ septimæ. Hanc autem in diem incurrebat feria I. proin annus iste clarè fuisset ineptus, cui mors Christi tribueretur, cum hæc in fer. VI. ex Evangelica veritate reponenda sit.

Probabilissimum autem est, Hebræos quidem ut plurimum, non tamen semper & universim illi fuisse canoni adstrictos, aut eo usos, ut scilicet illum mensem primum è legis præscripto suo paschati deputarent, cujus luna XIV. in strictissimè dictum æquinoctium incideret, aut proximè illud sequeretur, sed illum quoque mensem primum, aut *Nisan* censerent, cui æquinoctium latius nonnihil acceptum adhuc aptè congrueret, & id fors ideò, ne quandoque nimium dilata paschatis solennitate ægrius satisfacerent præcepto alteri, itidem in veteri lege ipsis præscripto, ut videlicet primitias frugum in pentecoste seu quinquagesimo à paschate die Deo offerrent. In Palæstina etenim teste Sigonio de rebus Judæorum sub finem Martii jam absolvebatur messis agrorum frumentaria. Id certum nullam Æquinoctii in SS. paginis, dum phase agendi tempus præscribitur, fieri explicitam mentionem. Quòd si Judæi illius quoque in digerendo mense *Nisan* curam habuere, ut eorum contribules Josephus & Philo testantur, nullatenus potest efficaciter probari, æquinoctium ab iis in sensu astronomico seu rigoroso fuisse accipiendum, saltem ex mandato divino, sed solùm in sensu quopiam latiore seu tali, quo indicatur diei, & noctis æqua partitio seu ille anni cardo, quo in vere solis mora supra Horizontem ubique locorum æqualis est intra diem naturalem planetæ illius infra finitorem existentia.

Contendo autem anno vigesimo nono Æræ V. Christiadum, quando die decima septima Martii luna XIV. sub vesperum celebrata est, incidisse æquinoctium sensu hoc latiore acceptum. Illa siquidem die ob solis refractionem antiquitus ignoram, & à binis circiter sæculis à cultiore jam astronomia detectam, limbus solaris ortivus & occiduus Jerosolymitanus Horizonta duodecim horis tenuit, atque adeò ibidem æquinoctium seu diem æqualem nocti verè constituit. En rationem Uranies cultoribus evidentem.

Verum seu astronomicum æquinoctium, aut ingressus centri solaris in arietis principium anno Æ. V. 29. juxta Hirii Tabulas eruitur die Martii circa mediam noctem. Die ergo ejus mensis decima septima solis centrum occidens distabat à verna intersectione die-

diebus quinque, sex horis. Tribuendo itaque in æquinoctiis motum declinationis istius planetæ diurnum 23. m. $\frac{1}{2}$. tunc solis declinatio austrina erat 2. gr. 3. min. proximè. Altitudo poli Jerosolymitici est grad. 31. min. $38\frac{1}{2}$. Refractio sideris horizontalis juxta celebriorum astronomorum placita æquat minuta 33. & dimidium. Cum hisce proin elementis in Triangulo spherico dantur austrina declinatio solis quadrante aucta seu 92. gr. 3. m. latitud. Urbis sanctæ 31. $38\frac{1}{2}$. complementum ad circuli quadrantem, seu 58. $21\frac{1}{2}$. & centri solis, occumbentis apparenter, vera distantia à vertice, seu *Zenith* 90. gr. 33. m. $\frac{1}{2}$. & invenitur Trigonometriæ adminiculo angulus horarius, seu isti phæbi à vertice distantia oppositus 89. gr. 40. m. quibus in tempore respondent 5. horæ 58. m. 40. s. limbus autem solaris ortivus seu postremus 2. m. 20. s. tardius ibidem visus fuerit occumbere, adeoque hora 6. vespertina 1. min. Pro definiendo ortu apparenti limbi occidui seu præcedentis assumitur in operatione Trigonometrica seu resolutione trianguli spherici eadem, quæ prius tum Poli Jerosolymitani, tum centri solaris distantia à *Zenith*, hujus verò à polo elongatio 11. min. 45. sec. major (augmentum id est declinationis solis austrinæ horis duodecim respondens) & æqualis 92. gr. 14. m. 45. s. atque inde resultat in polo angulus horarius 89. gr. 17. m. Ortum ergo centrum solis Jerosolymis die 17. Martii hor. 6. 2. m. 52. sec. at verò limbus ejus præcedens hor. 6. 0. m. 32. s. Permanentia ergo disci solaris supra finitorem die lunæ decimæ quartæ in paralello Jerosolymitano anno Illo 29. *Æ. V.* fuit paulò major dimidio die: ergo æquinoctium, prout appellat diem nocti æqualem nil obstitit, quò minus luna XIV. in eundem diem Martii decimum septimum incurrens habita fuerit pro decima quarta paschali. *Q. e. o.*

Ut æquinoctii rigorosè seu in sensu Astronomico accepti, quatenus dicit centri solaris verum ingressum in Zodiaci primordium, præcisam tempus innotescat vel opus est curatissimis motuum cœlestium Tabulis, quæ ingressum illum pro certo meridiano definiant, vel si cognitio ejus observatione siderali sit elicienda, exactè oportet nôsse loci, quo observatur, latitudinem, & exquisitis organis captum esse pro certa temporis differentia planetæ altitudinem. Unde autem quis credibile reddat, hebræis suppetiisse tam curatas Tabellas, vel organa tam exquisitè elaborata, quò id præ-

præstarent? Ptolemæus veterum astronomorum facillè princeps, qui cum Geographia rem sideream insigniter illustravit, altero Christi sæculo florens, omni sua scientiâ, solertiâ, ac machinis siderum observationi paratis efficere non valuit, ne in definiendis astrorum quorundam situ & locorum plurium latitudine binos omnino gradus à scopo abluderet. An Rabbinii Hebræorum non potuere tantundem hallucinari? certè peritia, & industriâ rei sidereæ ac Geographicæ multùm illi quidem haud gravatè concedent Ptolemæo? neutiquam proin supponendum ab iis, quibus primi mensis constituendi cura erat apud Judæos demandata, tam expeditè & ad *accuribatam* definiiri potuisse verum ingressum solis in Arietem, sed verosimiliter potius arguendum, ab ipsis attentum fuisse æquinoctium, prout facillè cadebat sub sensum, scilicet latius sumptum, quando sol verno tempore dies reddit noctibus æquales, quod ex horologiis discerni valebat, præsertim cum nullibi in SS. Paginis ipsis fuerit mentio ingesta de æquinoctio rigorosè & astronomicè accepto.

Nullus, ut opinor, à populo Hebraico, majorem jure expectet accuratorem in definiendo æquinoctio lunæ XIV. primi mensis præfixo termino, quàm subin orthodoxa Christi Ecclesia in Nicæna Synodo à suis requisivit, ut ritè Christianum Pascha agerent. Huic rectè celebrando à congregatis Patribus editum scimus Canonem, quo in celebranda solennitate Paschali fideles jubentur lunam decimam quartam attendere ipsa die vigesima prima Martii (æquinoctio hæc erat deputata) vel alia, quæ proxima ab æquinoctio sequitur, occurrentem. In reformatione Calendarii Juliani à Gregorio XIII. sub finem sæculi decimi sexti christiadum suscepta, elisis, ut opus erat, ejus Calendarii erroribus, qui ob luminarium motus paulò alios, quàm olim suppositi & assumpti fuerunt, paulatim obrepserant, confirmatus est Nicænus Canon, subque relictus vigori, & æquinoctium vernum, quod in coelis spectatur, exemptis decem diebus iterum ad vigesimam primam Martii revocatum, sed videlicet æquinoctio itidem ecclesiastico olim attributam. Jam verò haud difficulter astronomia hodierna ostendet, diem hanc Martii vigesimam primam jugiter æquinoctio sacro in Christi Ecclesia dicatam posse distare quinque omnino dierum spatio à vero ingressu centri solis in arietem. Si ergo etiam eo casu prædictæ inter utrumque æquinoctium differentia ritè tamen & legitime luna XIV. in diem Martij 21. incurrens à

fide

fidelibus habebitur, quis Judæis vitio verterit, quòd quartam decimam lunam tantundem ab illo solis in Zodiaci principium introitu diffitam phasi suo deputarint, cum illi neque Canonem, neque præceptum ullum primi mensis ad unam diem adstringendi uspiam acceperint?

Quòd illud dierum quinque discrimen ex astronomicis rationibus pateat, supponendum 1.ò locum Solis è tellure spectatum nulli alteri subiacere inæqualitati, quam illi, quæ oritur ex phæbi orbita terræ nostræ excentrica. Ea enim æquinoctiorum præcessio, & retardatio, de qua multa Clavius in explicatione Calendarii Gregoriani, jam dudum cum omnibus fictitiis epicyclis in cultiore scientia sideræ exolevit. Porrò hujus anomalix, quam orbis phæbi excentricus telluri inducit, æquatio ad duos penè gradus, ubi maxima occurrit, comperta est ascendere. Suis in tabb. Hirius illam definit 1. gr. 55. m. 40. s. Paulò majorem facit Ricciolius & alii. Atque adeò duos ferè dies *verus* solis in punctum vernæ sectionis seu arietis principium illapsus *medium* prævertere, aut subsequi potest: dicta namque æquatio longitudini mediæ solari jam addenda, aliis subducenda est. Id cognoscitur per Apogæi distantiam à sole in principio arietis posito. Si hæc fuerit trium circiter signorum, demenda erit æquatio illa maxima, ut è loco medio planetæ *verus* resultet, si verò novem proximè, addenda veniet. Apogæum solaris orbitæ punctum illud dicitur, quod omnium maximè à terrigenis recedit. Non eodem illud semper loco hæret, sed lentissimè incedit juxta seriem signorum Zodiaci. unum min. primum cum binis secundis testudineæ huic lationi Hirius tribuit. Adeoque integrum sæculum gradum unum, min. 42. & sesqui deposcet. Facto ex ejus Authoris tabellis calculo liquebit, circa annum Christianæ æræ 1280. Apogæum istud consticisse ad cancri initium, adeoque secundum seriem signorum abfuisse novem signis à principio arietis, tunc proin reposcebat maximam æquationem additivam, qualocus solis medius ad verum reduceretur. Transactis inde annis circiter decem mille quadringentis octuaginta idem apogæum à cancro in capricornum recedet, ac proin tunc, si tam diu mundus steterit, tribus signis ab arietis primordio elongabitur, videlicet circa annum *Æ. V.* christiadum 11760. atque exiget æquationem maximam loco medio solis subtractivam.

Suppono 2. *Æquinoctium etiam medium*, quantumvis celo responderit anni solaris tropici medii, à reformatorebus calendarii Juliani assumpta quantitas dierum 365. horarum 5. minorum 49. secundorum 12. & in usu politico intercalandi statis temporibus forma, talis videlicet, ut intra Terraeteridem seu quadringentorum annorum spatium, ipsi anni centesimi tres fierent communes, quadringentesimus verò bissextilis, ut mos fert apud Juliani calendarii assclas, qui omnes centesimos intercalare solent. Suppono inquam 2. non posse istud æquinoctium medium compingi intra unius diei angustias, sed triduum illud deposcet. Nimirum in usu politico, quinque illæ horæ cum minutiis, quibus annum civilem dierum 365. tropici anni medii solaris quantitas excedit, anno communi omiſſæ, bissextili verò per insertionem diei integræ rursus abundè compensatæ, illam tridui latitudinem exigunt, ut rem periclitanti fiet manifestum.

Suppono 3. Reformationis tempore æquinoctium vernum elisis decem è Juliano calendario diebus revocatum esse ad diem 21. Martii, quæ olim in synodo Nicæna æquinoctio Ecclesiastico dies fuerat deputata. Viri nimirum Uranicæ scientiæ peritissimi à summo pontifice Gregorio XIII. in Urbem reformandi veteris calendarii ergo è variis Christiani orbis provinciis evocati, observârunt omni industria illum solis centri in punctum interfectionis vernæ, seu principium arietis vernum ingressum, indeque collegerint expuncta illa decem dierum anticipatione futurum, ut sedi suæ seu vigesimæ primæ Martii verum æquinoctium restitueretur. Quoniam autem æquatio medii loci solaris ferè maxima tunc erat, & additiva, si verum æquinoctium in diem 21. dicti mensis incurrebat, necesse erat æquinoctium medium in cælis contigisse die Martii vigesima tertia. Ergo propter illam, de qua supposito 2. tridui evagationem, facta reformatione statim intra primam tetraeteridem, seu ab anno æræ Christianæ, 1600. ad annum ejusdem æræ 2000. contingere debet, ut medium æquinoctium in Martii diem 22. & 24. aliquoties incidat. Periodo autem quater mille annorum transacta, si ea sit solaris anni tropici medii quantitas, æquinoctia media non tantum ad eosdem dies, sed & dierum horas & minuta perfectè, ut patet, restituentur. His autem suppositis circa annum Christi 11760. quando capricorni initium ab apogæo occupabitur, adeoque maxima æquatio solis loco medio

medio competet subtractiva, si ob illam tridui capedinem æquinoctium medium in diem 24. Martii, ut omnibus tetractidibus fieri aliquoties necesse est, incurrit, verum æquinoctium diem ejusdem mensis 26. exiget, quæ à die Ecclesiastico deputata æquinoctio, seu 21. Martii diebus omnino quinque removetur. Et tamen juxta præscriptos à Nicæna Synodo, & in Calendarii veteris castigatione confirmatos de Christiano celebrando Paschate Canones luna XIV. in diem Martii 21. incidens esse debet Paschalis, atque Dominica, etiam altera die sequente, agetur in Ecclesia Catholica solenne festum resurrectionis Domini. Demonstratum proin manet, Hebræos anno æræ vulg. Christi 29. lunam decimam quartam die 17. Martii tunc occurrentem suo *phase* deputantes, non longius aberrasse ab æquinoctio, seu mense primo veteri in lege ipsis præscripto, quam inde post plurima sæcula, si tamdiu mundus duraverit, ipsi Christiani à vero æquinoctio verno distabunt, etiam post reformationem Calendarii tanto studio à viris in re astronomica peritissimis susceptum.

Præterea Epiphaniij testimonio habemus epistolâ 8 à Judæis sæpius in paschate celebrando præventum æquinoctium. Potuit ergo id quoque contigisse anno Æ. V. vigesimo nono, præsertim cum luna decima quarta in diem Martij 17. illapsa nil sensibile ab æquinoctio verno distaret, seu ab eo anni cardine, quo sol diem nocti æquat.

Statutum scimus octavo Apostolorum canone, ne pascha à christicolis agatur ante æquinoctium. Illud collectio Conciliorum Regia Parisiis in lucem edita ao. 1644. ita refert: *si quis Episcopus, aut Presbyter, aut Diaconus sanctum pascha dsem ante vernale æquinoctium cum Judæis celebraverit, abjiciatur*: ergo signum est, quod æræ christiadum sæculo primo Hebræi æquinoctium in strictiore videlicet sensu acceptum, seu pro ingressu centri solis in principium arietis, pascha suum quandoque celebrarint: id ergo etiam anno mortis Dominicæ fieri potuit. Dico *quandoque*, nempe tunc, quando luna XIV. non longè aberat à verna intersectione phæbus, uti contigit anno Æ. V. vigesimo nono. Eo enim tempore nullus, nisi melioris notæ Uranicis tabulis instructus, vel subtiliorum observationum siderearum peritus advertere poterat ante æquinoctium pascha celebrari. Nam quod universim, vel saltè potissimis vicibus

Hebræi suum phase ita anticiparint, non apparet verosimile, imò oppositum liquidò colligitur è geminis paschatis Judaicis aliàs relatis ex Josepho, in illis siquidem luna XIV. paschalis occurrit multò post ingressum solis in arietem.

Dicta hæcenus affatim, ni fallor, ostendunt, nil obstare vernale æquinoctium. quin anno Æ. V. vigesimo nono die Martii decima octava mortuus dici queat servator, aut Judæorum pascha tunc celebratum. Capite autem sequenti ea magis firmabuntur, ostendendo obitum Domini in eum reverà annum incurrisse neutiquam die 25. Martii, ne contra PP. opinionem & receptum populi Judaici morem dicere oporteat, hebræorum pascha actum esse eo anno non lunà XIV, sed XXII. contra expressam veteris Instrumenti legem, sed ejusdem mensis die decimo octavo. Sit itaque

CAPUT VIII.

Ostenditur tum auctoritate, tum ratione, Redemptoris nostri mortem incidisse in annum Æ. V. 29, quo Romæ Coss. erant duo Gemini Fusius & Rubellius, & juxta meam conditi mundi Chronotaxin censebatur annus 4029, dies verò Martii decimus octavus, periodi Julianæ 4743.

Julianus verò annus 74.

Incipio ab auctoritate maxima, quæ pro isto Æ. V. anno 29. consulatu Geminorum insigni militat. Tertullianus libro adversus Judæos ita scribit *Tiberii decimo quinto anno imperii passus est Christus annos habens 33.* (sic enim legit D. Hieronymus in c. 9. Danielis, & non 30. ut habetur in Tertulliani operibus impressis) *qua passio perfecta est sub Tiberio Casare Coss. Rubellio Gemino, & Fusio Gemino, mense Martio temporibus pasche die 8. Cal. Aprilis die 1. Azymorum* Ubi notandum, *ty die prima Azymorum* probabiliùs tantùm intelligendum esse de advenis Jerosolymas ad pascha confluentibus. Hi siquidem agnum pridie seu feria V. jam comederant, uti & ipse Dominus è Galilæa oriundus. Urbis enim sacræ indigenæ, scribæ præsertim, Pharisei & pontifices sub vesperum fer. VI. qua